

med varens eller uoverensstemmelsens art. Det anføres også i betænkningen (side 88 f), at rækkevidden af formuleringen synes noget uklar, men at der formentlig kan peges på klare tilfælde, som f.eks. hvor den normale holdbarhed for en vare er væsentligt kortere end 6 måneder, eller hvor den påberåbte kvalitetsafvigelse klart skyldes en uforsvarlig brug af salgsgenstanden eller udefra kommende omstændigheder.

Artikel 5, stk. 3, vedrører alene spørgsmålet om, hvorvidt en manglende overensstemmelse forelå på leveringstidspunktet. Bestemmelsen regulerer således ikke spørgsmålet om, hvem der har bevisbyrden for, at der foreligger en manglende overensstemmelse med købsaftalen.

5.3.3. Lovforslagets udformning

Arbejdsgruppen anfører, at det uden for garantitilfældene efter gældende dansk ret er forbrugeren, der har bevisbyrden for, at de forhold, der udgør en mangel, var til stede på leveringstidspunktet. Gennemførelse af direktivet vil derfor efter arbejdsgruppens opfattelse kræve en ændring af købeloven, således at fejl mv. ved varen, der viser sig inden for 6 måneder fra leveringstidspunktet, som udgangspunkt formodes at skyldes forhold, som allerede forelå ved leveringen.

Arbejdsgruppen bemærker, at kravene til forbrugers bevisførelse allerede i dag antages at være forholdsvis begrænsede, såfremt der er tale om køb af nye genstande med en vis forventet levetid, og en defekt viser sig kort tid efter leveringen. En gennemførelse af den omtalte formodningsregel vil derfor næppe medføre nogen væsentlig reel ændring af retstilstanden ved køb af nye genstande.

Efter gældende ret vil man ved vurderingen af, om forbrugeren har løftet bevisbyrden for, at en brugt genstand var mangelfuld på leveringstidspunktet, indtage momenter som salgsgenstandens alder, defektens karakter, forbrugers anvendelse af det solgte og lignende. Sådanne momenter vil også efter indførelse af direktivets formodningsregel kunne indgå i bevisvurderingen, og ved køb af brugte varer må det antages i mange tilfælde at føre til, at formodningen afkræftes, eller at det fastslås, at formodningsreglen ikke skal finde anvendelse, fordi det i det konkrete tilfælde vil være uforeneligt med varens eller afvigelsens art. Selv ved salg af brugte genstande må betydningen af bestemmelsen således forventes at blive forholdsvis begrænset.

En ændring af købeloven i overensstemmelse med direktivets formodningsregel vil ikke berøre det forhold, at det er forbrugeren, der skal godtgøre, at varen ikke er i orden.

Der henvises til betænkningen side 89-91.

Justitsministeriet er enig i arbejdsgruppens synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Som anført af arbejdsgruppen, vil indførelse af formodningsreglen ikke begrænse forbrugers mulighed for at gøre mangelsindsigelser gældende inden for reklamationsfristen (som foreslås forlænget fra 1 år til 2 år, jf. pkt. 5.5.3. nedenfor). Der vil således ikke være grundlag for at afvise mangelskrav alene med henvisning til, at det fremsættes efter 6-måneders fristen. Efter dette tidspunkt vil de hidtidige bevisbyrder og beviskrav fortsat gælde.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8 (den foreslåede § 77 a).

5.4. Forbrugers mangelsbeføjelser

5.4.1. Gældende ret

Købelovens § 78

Hvis salgsgenstanden lider af en mangel, kan forbrugeren efter købelovens § 78 gøre en række beføjelser gældende. Bestemmelsen kan ikke ved aftale fraviges til skade for forbrugeren, jf. lovens § 1, stk. 2.

Efter § 78, stk. 1, 1. pkt., kan forbrugeren hæve købet, kræve et forholdsmæssigt afslag i købesummen eller kræve omlevering efter reglerne i § 42, stk. 1, og § 43, stk. 1 og 2. Krav om ophævelse af aftalen eller omlevering kan således ikke gøres gældende, hvis manglen er uvæsentlig, medmindre sælger har handlet svigagtigt eller ved artsbestemte køb ("genuskøb") kendte manglen på et sådant tidspunkt, at han uden urimelig opofrelse kunne have skaffet en mangelfri genstand.

Forbrugers mulighed for at kræve ophævelse af aftalen eller omlevering er desuden begrænset af reglerne i §§ 57 og 58, hvorefter anvendelsen af disse beføjelser som hovedregel forudsætter, at det modtagne kan tilbageleveres i væsentlig samme stand og mængde som ved leveringen.

Muligheden for at kræve et forholdsmæssigt afslag i købesummen forudsætter, at der foreligger en værdiforringende mangel, jf. lovens brug af ordet »forholdsmæssigt«. Forbrugeren kan således ikke forlange en reduktion af prisen, hvis manglen er uden betydning for salgsgenstandens værdi.

Forbrugers muligheder for at kræve ophævelse, omlevering eller forholdsmæssigt afslag er således undergivet samme begrænsninger som uden for forbrugerkøb.

Efter § 78, stk. 1, 2. pkt., kan forbrugeren endvidere under visse betingelser forlange, at sælger afhjælper